

Valga vald
Valga maakond

**VALGA VALLA KOHALIKE TEEDE JA
TÄNAVATE INVENTARISEERIMINE JA
TEEHOIUKAVA 2020 - 2024 KOOSTAMINE**

OSA 1

TEEDE INVENTARISEERIMINE

Tellija:

Valga Vallavalitsus
Puiestee 8, 68203 Valga
reg.nr 77000507
tel 766 9900
kontaktisik: Urmas Kuldmaa
e-post: urmas.kuldmaa@valga.ee

Töövõtja:

OÜ Reaalprojekt
Tallinna 45, 71008 Viljandi
reg.nr 10765904
tel 433 6144
kontaktisik: Kalle Muru
e-post: kalle@reaalprojekt.ee

SISUKORD

1	Sissejuhatus.....	3
1.1	Olukorra kirjeldus	3
1.2	Kasutatud materjalid	4
1.3	Seadusandlus	4
2	Teede inventariseerimine.....	6
2.1	Teede nimekiri.....	6
2.2	Valga valla kohalikud teed.....	6
2.2.1	Valga linna tänavad.....	6
2.2.2	Ühinenud valdade teed ja tänavad.....	7
2.3	Teede inventariseerimine	9
3	Kokkuvõte.....	10

LISAD

LISA 01-1 – Valga valla teede ja tänavate inventariseerimine

1 Sissejuhatus.

1.1 Olukorra kirjeldus

Käesolev Valga kohalike teede inventariseerimise aruanne on koostatud Valga Vallavalitsuse tellimusel ning on esimeseks allosaks töös „Valga valla kohalike teede ja tänavate inventariseerimine ja teehoiukava 2020 – 2024 koostamine.“ Töö eesmärgiks on kontrollida olemasolevas kohalike teede nimekirjas olevate teede andmeid (pikkus, katte laius, tee seisukord, omandivorm, teekinnistu olemasolu jne ning vajadusel teha ettepanekuid teede lisamiseks ja/või eemaldamiseks olemasolevast nimekirjast).

Haldusreformi järgselt ühinesid 22. oktoobrist 2017.a. Valga vallaks Valga linn ning endised Karula, Taheva, Tõlliste ja Õru vald. Olemasoleva teede nimekirja põhjal on Valga valla kohalike teede ja tänavate nimekirjas 452 teed ja tänavat, mis oma asukoha järgi paiknevad vastavalt Tabelile 1.

Tabel 1 Kohalike teede ja tänavate arv ning pikkus Valga vallas

Endine omavalitsusüksus	Teed või eraldipaiknevad teeosad (tk)	Teede pikkus (km)
Valga linn	216	82,409
Karula vald	82	99,595
Taheva vald	39	35,322
Tõlliste vald	97	88,985
Õru vald	18	14,438
Kokku	452	320,749

Valga linna tänavatest on 65,3% tolmuvaba kattega, samas endiste valdade teedest on 92,9% kruuskattega või pinnasteed. Tiheasustusega piirkondades on ka endistes valdades vähesel määral tolmuvabasid teid. Valga valla kohalikud tänavad on üldjuhul arvestatava liiklussagedusega, kuid kohalikud teed on võrdlemisi väikese liiklussagedusega (aastane keskmine ööpäevane liiklussageduse ei ületa üldjuhul 50 sõidukit) tulenevalt hõredast rahvaarvust väljaspool tiheasustusalasid.

1.2 Kasutatud materjalid

Käesoleva töö juures on kasutatud järgmisi materjale:

1. Valga vallavalitsuselt saadud Valga valla teede nimekiri (dets 2018.a.);
2. Tee projekteerimise normid (MTM 05.08.2015.a. määrus nr 106);
3. Tee seisundinõuded (MTM 14.07.2015.a. määrus nr 92)
4. Tee ehitamise kvaliteedinõuded“ (MTM 03.08.2015.a määrus nr 101)
5. Teeregistri andmed Valga valla teede kohta (mai 2019.a.);
6. Valga valla arengukava 2019-2023 – Valga valla koduleht

1.3 Seadusandlus

Kohalike teede esitatud nõuded on määratud põhiliselt Ehitusseadustikuga ning sellest tulenevate õigusaktidega. Lisaks tuleb arvestada Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduses toodud nõudeid.

Ehitusseadustiku §91 määrab, et Ehitusseadustiku 11. Peatüki „Tee“ nõudeid kohaldatakse avalikult kasutatavale teele ja avalikkusele ligipääsetavale erateele. §92 on ära toodud terminid:

1. tee on rajatis, mis on ette nähtud inimeste, sõidukite või loomade liikumiseks või liiklemiseks. Tee osaks loetakse tunnel, sild, viadukt ja muud liiklemiseks kasutatavad ning tee toimimiseks vajalikud rajatised;
2. maantee on väljaspool linnu, alevide ja alevikke paiknev tee sõidukite ja jalakäijate liiklemiseks;
3. tänav on linnas, alevis või alevikus paiknev tee;
4. tee võib koosneda mitmest tee liigist;
5. avalikult kasutatav tee on riigitee, kohalik tee ja avalikuks kasutamiseks määratud eratee. Avalikult kasutatavat teed võib kasutada igapäevselt õigusaktides sätestatud piiranguid järgides;
6. riigitee on riigile kuuluv tee, mille osas omaniku ülesandeid täidab Maanteeamet;
7. kohalik tee on tee, mille osas omaniku ülesandeid täidab kohaliku omavalitsuse üksus. Kohalik tee võib olla avalikuks kasutamiseks määratud eratee, kohaliku omavalitsuse üksusele kuuluv tee või kohaliku omavalitsuse volikogu otsuse kohaselt kohaliku omavalitsuse hallatav kohaliku liikluse korraldamiseks vajalik muu tee;
8. avalikkusele ligipääsetav eratee on tee, mis on tee omaniku poolt määratud avalikkusele suunatud funktsiooniga ja mis ei ole riigitee või kohalik tee.

§ 94. Määrab eratee avaliku kasutamistingimused

1. eratee määrab avalikuks kasutamiseks riik või eratee asukoha kohalik omavalitsus;

2. eratee avalikuks kasutamiseks määramiseks peab riigil või kohalikul omavalitsusel olema õigus teeluse maa kasutamiseks tulenevalt piiratud asjaõigusest. Kui maa omanik ei ole nõus leppima kokku piiratud asjaõiguse seadmises, on riigil või kohalikul omavalitsusel asjaõiguse omandamiseks õigus taotleda sundvalduse seadmist;
3. eratee avalikuks kasutamiseks määramisega lähevad riigile või kohalikule omavalitsusele üle kõik teomaniku kohustused, õigused ja vastutus. Halduslepingus võib tee omanikuga kokku leppida, et teomaniku kohustused, õigused ja vastutus jäävad eratee omanikule. Halduslepingu andmed kantakse maakatastrisse.

§96 määrab ära tee ehitamisele esitatavad nõuded. Teede ehitamise kvaliteedinõuded kehtestab valdkonna eest vastutav minister oma määrusega. Töö koostamise hetkel on selleks „Tee ehitamise kvaliteedinõuded“ (vastu võetud 03.08.2015.a. nr 101).

§97 määrab ära tee korrasolekule esitatavad nõuded. Tee ja tee toimimiseks vajalikud rajatised tuleb korras hoida viisil, et need vastaksid nõuetele ning tagatud oleksid tingimused ohutuks liiklemiseks. Tee seisundinõuded määrab valdkonna eest vastutav minister oma määrusega. Töö koostamise hetkel on selleks „Tee seisundinõuded“ (vastu võetud 14.07.2015.a. nr 92).

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6 lõige 1 sätestab, et omavalitsusüksuse ülesandeks on korraldada antud vallas või linnas lisaks muudele kohustustele ka valla teede ja tänavate korrashoidu, juhul kui need ülesanded ei ole seadusega antud kellegi teise täita.

2 Teede inventariseerimine

2.1 Teede nimekiri

Inventariseerimise eelselt andis Tellija üle olemasoleva registri põhjal koostatud Valga valla teede nimekirja seisuga 1. jaanuar 2019.a. Registrit peetakse Maanteeameti poolt ning see on nähtav Maa-ameti aluskaardil Maanteeameti kaardirakenduses. Nimekirjas olid teed, mis praeguse registri põhjal on kas täielikult või osaliselt avalikus kasutuses. Nimekirja ja teede ülevaatuse käigus vaadati registris olevad teed üle ning käesolevas töös on toodud Töövõtja hinnang teede olukorra, juriidilise omandivormi ning võimaliku avaliku huvi kohta. Lisaks on töös välja toodud teed või teesad, mille avalikku kasutamist tuleks kaaluda, kuna võib esineda avalikku huvi.

2.2 Valga valla kohalikud teed

Valga valla kohalike teede võrgustik moodustus haldusreformi järgselt Valga linna tänavate ning endiste Tõlliste, Õru, Karula ja Taheva valla kohalike teede baasil. Erinevate haldusüksuste teede haldamise põhimõtted mõnevõrra erinesid, seetõttu on ka praegusel võrgustikul mõningad erinevused teede omandivormi ja teemaa eraldamise osas.

2.2.1 Valga linna tänavad.

Valga vallaselise linna katttega tänavate juriidiline vorm on enamuses korrektne – teemaa on eraldatud ning teede kinnistud on registris transpordimaana munitsipaalomandis. Samas on mitmel tänavaloigul registri põhjal keeruline täpselt määratleda, kus üks tänav läheb üle järgmiseks. Sellised ebamäärased üleminekud on näiteks Julius Kuperjanovi tänav – Tambre tee, Raja tänav – Tartu tänav, Võnnu tänav – Kevade tänav, Sinepi- Pirni jne. Tänav algus ja lõpp peaksid olema looduses tuvastatavad. Ebamäärane on seetõttu ka osade tänavate pikkuste määramine ja sellest tulenevate teepäraldiste (truubid, sillad, bussipeatused jne) asukohtade aadressid. Pikkuste määramise osas on ebaühtlane ka olemasolevate ringristmike aadresside määramine. Eestis on üldiselt arvestuse aluseks, et tänav, mille koosseisu ringristmik kuulub, pikkus on tänav pikkus kuni ringristmiku teljeni, millele liidetakse ringi telje pikkus sõidusuunas kuni viimase mahasõiduni. Ülejäänud ringi osa arvestatakse iseseisva rambina. Ringile suubuvate teede või tänavate pikkust arvestatakse ringi sõiduosa teljest.

Linnas on mõned avalikud tänavad ja/või juurdepääsud, mida registris ei ole kajastatud (Kirde tänav, Loode tänav), samuti mõned eraldatud transpordimaa kinnistud, kus veel reaalselt teed ei ole rajatud (Ilmajaama tänav). Mõnede tänavate kinnistutel sisalduvad niinimetatud kiilud tänavast eemal asuvate kinnistuteni ligipääsude tagamiseks. Leidub ka kinnistuid, kus käib

aktiivne avalik liiklus, kuid mis teedena ei kajastu (Vabaduse 28 kinnistu). Viimase kinnistu juures tuleb üle kontrollida ja otsustada, kes tegemist on teega või parklaga.

Tänavanimede osas on üldjuhul olukord konkreetne. Isikunimelised tänavad tuleks tähistada sarnaselt, hetkel J. Kuperjanovi tänav asub Julius Kuperjanovi tänav kinnistutel, E. Enno tänav paikneb Ernst Enno tänav kinnistutel, kuid Alfred Neulandi tänav kinnistul paikneb Neulandi (kv sisene tänav).

Segadus on kasutatavate ja juriidiliste nimedega Palu tänav ja Toogi tänav piirkonnas, kus näiteks Palu tänav paikneb Toogi-Põik kinnistul. Samas on läheduses olemas ka Palu tänav transpordimaa kinnistu, kuhu veel reaalselt tänavat ei ole rajatud.

Mõningatel juhtudel on kasutatav tänav nihkunud transpordimaa kinnistult välja (Ravila tänav). Alfred Neulandi tänav üks osa on registris paigutatunud Pärna pst 6 kinnistule.

Seoses tee-ehitustöödega linnas on otstarbekas lisada tänavatevõrgustikku mõned uued tekkivad teosed (Männiku tänav pikendus Metsa tänavani). Kõik inventeerimise käigus leitud ja töövõtjale äramärkimist väärivad märkused on kajastatud käesoleva töö Lisas 1.

Lisaks võiks tähelepanu pöörata sellele, et arengukavas olevate võimalike uute teede/tänavate kinnistud saaks võimalikult vara transpordimaadena eraldada, et vältida muude objektide rajamist võimalike teede asukohta.

2.2.2 Ühinenud valdade teed ja tänavad.

Ühinenud valdade teed ja mõned tänavad on juriidiliselt keerulisemas olukorras. Teemaad on suures osas eraldamata või on eraldatud osaliselt. Ülejäänud juhtudel kulgeb tee erineva sihtotstarbega kinnistutel. Üks ja sama tee võib olla vaheldumisi nii avalik tee, metsatee kui ka eratee, mistõttu on keeruline koostada teehoiukava, kuna põhimõtteliselt oleks võimalik investeerida ainult avalikus kasutuses olevasse teeosasse (näiteks tee 779015 Piirikõrtsi – Vaitka tee). Samas ei ole Töövõtjal võimalik tuvastada, kui mingile metsatee või eratee lõigule on kehtestatud lepinguliselt avalik kasutusõigus koos sellest tulenevate kohustustega.

Ka ühinenud valdade teede juures on tihti probleemiks tee alguse ja lõpu asukoha määramine. Üldiselt peaks avalik tee kulgema ühendatava tee teljest teise tee teljeni või viimase ühendatava kinnistu piirini. Tihti on eriti lõpuosa määramine loodudes raskendatud, kuna kinnistute piirimärgid ei ole üheselt määratavad või on viimane kinnistu aktiivsest kasutusest väljas ning sinnani reaalne tee ei ulatu, kuigi teemaa võib olla eraldatud. Registris on ebatäpsed teede

pikkused ja laiused. Kui pikkuse saab kinnistute vahel enamvähem täpselt üle kontrollida, siis väiksema kasutusega teede laiuse määramine ei ole isegi looduses võimalik, kuna kruusatee servad on tihti kinni kasvanud.

Uute teede ja/või teelõikude kujundamisel, samuti olemasolevate kinnistute piiride korrigeerimisel tuleks jälgida, et avaliku tee kinnistute kaudu oleks ligipääs kõikidele kinnistutele. Seda isegi juhul, kui esialgu kinnistutel aktiivset tegevust ei toimu ning ka tee on välja ehitamata.

Osad registris olevad avalikud teelõigud paiknevad kohtades, kuhu omakorda avalik ligipääs puudub (kas eratee või metsatee lõpuosas). Mõningatel juhtudel on tõenäoliselt tegemist maamõõtmise ebatäpsustega, kus kahe kinnistu vahele on jäänud väike ebamäärane ala.

Mõned registris olevad teed ei ole üldse looduses leitavad, mõnedel on vahepealne lõik puudu. Üldjuhul on teed väikese liiklussagedusega ning teeääred niitmata ja võssa kasvanud, mistõttu paljudel juhtudel ei suutnud Töövõtja leida madalamates lõikude teoreetiliselt paiknevat truupi või tuvastada selle parameetreid. Sellest tulenevalt truupide kaardistamist käesoleva töö käigus põhjalikult ei teostatud.

Mitmetel registris avalikult kasutatavatel teedel on kas tee alguses või edaspidi avalikku ligipääsu piiravaid objekte nagu liiklusmärgid, aiad või tõkkepuud.

Ka endiste valdade piirkonnas leidub avalikus kasutuses teelõike, millel liiklus toimub, kuid mis ei ole teedena registrisse kantud (näiteks Iigaste külakeskuse juurde viiv teelõik Iigaste külas, Metsa tänava aadressidega kinnistute vahel eramaadel kulgev teelõik Laatre alevikus või Metsääre tänava aadressidega kinnistute juurde viiv teelõik Sooru külas, kus teemaa on isegi eraldatud, kuid vormistamata).

Mõningaid probleeme on ka tee või tänava nimetustega. Näiteks Raavitsa külas paikneval Tiigi tee transpordimaa otstarbega kinnistul paikneb Tiigi tee, kuid selle ääres paiknevad elukinnistud kannavad nime Pärna tn 1 kuni Pärna tn 13. Samas piirkonnas Krundi tee kinnistutel paikneb tee nimega Krunt (mitte Krundi), mille ääres paiknevad elukinnistud on Kase tn 1 kuni Kase tn 12. Kaagjärve külas on teed nimedega 23127-23 ja 23104-31, mis ei anna vajalikku infot tee asukoha kohta.

Üheks probleemiks on ka sarnased teede nimed erinevatel teedel valdade liitumisel, mis tuleks registri korrastamisel üle vaadata.

2.3 Teede inventariseerimine

Eeltöö ning teede ülevaatusel põhjal on koostatud käesolev olemasoleva teedevõrgu inventariseerimise aruanne. Inventariseerimise käigus on tehtud rida ettepanekuid, kuidas võiks teede kuju, nimetus ja/või omandivorm Töövõtja nägemuses olla.

Teede inventariseerimise põhjalikumad andmed on toodud käesoleva töö Lisas 01-1.

Inventariseerimise aruande alusel saab Tellija korrastada kohalike teede nimekirja ning selle esitada Maanteeametile kui kohalike teede registri pidajale Teeregistris.

Tellijal võiks kaaluda ka kohalike teede kajastamise valla kaardirakendusel eraldi kihina koos vajalike andmetega ning võimalusel seal kajastada ka teedel teostatud tööd ning teehoiukavaga ette nähtud planeeritavad tööd.

Samuti on teede inventariseerimine aluseks Valga valla teehoiukava koostamisele, mis on käesoleva töö teiseks allosaks.

3 Kokkuvõte

Käesolev Valga kohalike teede inventariseerimise aruanne on koostatud Valga Vallavalitsuse tellimusel ning on esimeseks allosaks töös „Valga valla kohalike teede ja tänavate inventariseerimine ja teehoiukava 2020 – 2024 koostamine.“ Töö eesmärgiks on kontrollida olemasolevas kohalike teede nimekirjas olevate teede andmeid ja nende vastavust tegelikkusele.

Olemasoleva teede nimekirja põhjal on Valga valla kohalike teede ja tänavate nimekirjas 452 teed ja tänavat kogupikkusega 320,749 km. Valga linna tänavatest on 65,3% tolmuva kattega, samas endiste valdade teedest on 92,9% kruuskattega või pinnasteed.

Töö tulemusena on välja toodud puudused ja ebatäpsused olemasolevate teede nimekirja ja tegeliku situatsiooni vahel, mis on lahti kirjutatud iga tee kaupa käesoleva töö juurde kuuluvas Lisas 01-1.

Inventariseerimise aruande alusel saab Tellija korrastada kohalike teede nimekirja ning selle esitada Maanteeametile kui kohalike teede registri pidajale Teeregistris.

Samuti on teede inventariseerimise aruanne aluseks Valga valla teehoiukava 2020-2024 koostamisele, mis on käesoleva töö teiseks allosaks.

Koostas: Kalle Muru

LISAD

LISA 01-1 – Valga valla teede ja tänavate inventariseerimine